

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARÁ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

CADA NÚMERO 5 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA
NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagossi)

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: LIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ. NÚM. 20, BOTIGA
BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ: Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA pessetas 1'50.—Cuba, Puerto Rico
y Extranger, 2'50

ULLADA POLÍTICA

Els alcoholers s'han reunit en Assamblea, demanant al govern el cumpliment d'una promesa que'ls va fer. Tal es la modificació de la llei Osma que'ls porta á la miseria.

El ministre de Hisenda no'ls va rebre massa bé. La intifacció que reclamen no la pot fer el govern sinó ab el concurs de les Corts. Això es lo que'ls va respondre.

Y donchs, ¿per què les Corts no's reunen?—claman aquells industrials.

No's reunen les Corts perque al govern no li convé reunirlas; perque en vigilias de la boda regia, si's reunen les Corts tot se'n podria anar al bota want.

Els alcoholers, á cop calent, prengueren l'acort de tancar les fàbrics en un dia dat. Massa que ho haurán de fer, encare que no vulguin, si la situació desesperada en que's troben se va prolongant. Ab la Lley Osma no hi ha medi de treballar.

Ultimament sembla que's disposan á demanar al rey per favor lo que haurian de obtenir per estricta justicia. Mendicaran un decret: ja veurém si se'n escoltan.

¡Ah! No es pas aquest el millor camí pera ferse respectar. Més fàcilment obtindran la reparació que's mereixen, si unissin resoltament el seu disgust, al disgust general del país. ¿Quán se farán càrrec tots els ciutadans, sense distinció de interessos, que'l dret de governar á la nació convenientment resideix en la seva voluntat? ¿Qué foran, ni qué podrían aqueixas oligàrguies desatentadas, si tots els ciutadans se decidissin á prendre una part activa en la gestió de la cosa pública?

* *

¿Saben en què s'occupa ara'l govern? En una qüestió molt vital: en determinar si concedeix ó deixa de concedir el tercer entorxat, vacant per la defunció del general Blanco. La salvació d'Espanya depén de això precisament. Per això son quatre ó cinc els candidats que aspiran á obtenirlo alzant ab ell un fort augment de sou y la consideració de príncep de la milícia.

Figúrinse si anirán tots ells á l'aranya estiraca-balls.

El càrrec de Capità general no deu ser tan necessari, quan l'imperi alemany no'n té més que un, y la República francesa cap, desde que va acordar suprimirlos. Aquí a Espanya, en canvi, disposa la Lley que n'hi haja quatre. Será perque l'exèrcit espanyol es tres quartas parts més fort que'l d'Alemania y doblement poderós que'l de França.

Aquest luxo de costosas gerarquías delata la nostra impotència militar. ¿Qué n'hem de fer de Capitans generals vells y xacros com els tres qu'encaire teníen, y de què servirà el nou que's nombrí en compliment de la Lley?

La solució d'amortisar la plassa es convenient y seria; y encare ho seria més, si arribava á determinar l'extinció de les tres altres existents, á mida que'ls que las disfrutan se'n anessen d'aquest món. En una nació pobra y arruinada com la nostra, no hi caben certs explendoris intuits, qui per altra part sembla que tendeixin á glorificar el fracàs y la impotència.

* *

Una notícia molt significativa. De tot allò que deyan respecte á la confecció de

un nou pressupost acomodat á las necessitats públicas, ja no hi ha res.

El ministre de Hisenda no vol amohinos. Ara surt ab la cansó de que pera confeccionarlo, el govern hauria de tenir un plan, y aquest plan no hi es, ni troba la manera de concebilo.

Major confessió d'impotència no pot ferse.

Y no's comprén ni s'explica que uns homes que defrauden els compromisos que havien contraut, que tenen tancadas las Corts, que mantenen l'estat excepcional de la província més viva y alentada d'Espanya, pugui continuar fent veure que governan, ab l'etiqueta liberal y democrática.

Mentida sembla que pugui durar un dia més aquixa solemnissima rifada.

PEP BULLANGA

Podria guanyar el temps perdut reunint á las Corts y fent feyna profitosa. Pero desde que va tancarlas, las Corts li fan basarda. Ja de tothom desconfia y més que de ningú dels seus amics més intims. Pera ferlos acollar á la Lley de jurisdiccions els hi va prometre una crisis y un reparto de carteras, y com tot va ser un engany, ara tem tenirse que veure la caras ab els burlats.

¿Qué farà? Disoldre las Corts, fentne unas de novas que li vinguin á la mida? Continuar indefinidament la suspensió de las sessions?

Tant se val. Tots els camins conduxeixen á la impotència. Estém en plena crisis del régimen, y aquixa crisis no té solució possible.

* *

Els héroes de Courrières

NENY y PRUVOST

obrers minayres, que junt ab altres onze companys, varen permaneixre vint días dintre de la mina, després de la terrible explosió que causá la mort á 1,200 traballadors. El ministre Barthou, al visitarlos al Hospital, va condecorarlos ab la creu de la Legió d'Honor. En la present fotografia, Pruvost no ha pogut encare deixar el llit; Neny es el que seu á la cadira.

DESPERTA FERRO!

A primavera produxeix en els governs monàrquichs espanyols efectes distints dels que causa en l' individuo. Al individuo la primavera li remou las sanchs y li dona frisansas de activitat; als governs els aplana y'ls ensoppeix.

Aquí tenim á n'en Moret. En l'últim període parlamentari va gastar tota la seva energia en fer aprobar la Lley de jurisdiccions. Y ara que la té aprobada no sab que ferse'n. Sembla que li faltés temps pera ferla gacetable. Fa més de un mes que podia haverla promulgada, y aquesta es l' hora en qu'encare no ha aparegut en la Gaceta. ¿Es que te nint la bomba á la mà, li fa por encendre la metxa? ¿Es que preuen qu'ell seria la primera víctima de la explosió?

Mentre tant els productors de alcohol subjectes á una llei impremeditada que no'ls deixa viure, recabren la promesa de que aqueixa llei seria reformada. Pero per la reforma de la llei de alcohol se necessita que las Corts se reunen, y ara'ns trobem ab que las Corts no poden reunir-se sense perill pera'l Gobern.

De manera, que tal es l'estat del régimen, que tots els mals que l'affectan son mals que matan. Cada conflicte n'engendra un de pitjor. No's posa'l peu en una via que no resulti un carrer sense s'rilla.

Tenia'l ministre de Hisenda'l compromís formal de confeccionar un pressupost reformista que respongués á las necessitats del país. Tot just ens trobem en el mes de abril y ja diu que no li queda temps ni per intentarho. No's pot tocar una sola pedra del edifici quartejat, alberch de vicis y despilfarros, sense perill imminent de que la construcció se'n vingui á terra. El país ha de continuar pagant tot lo que li exigeixen, sense obtenirne'l més mínim benefici. Li fan treure l'ànima per la boca,

sense que li donguin en compensació ni tant sols l'esperança de un remey ó un paliatiu.

Ja no es sols el poble treballador el que va devorant las torturas de la escassesa, de la miseria y de la fam: totas las classes socials se senten més ó menos afectades per aquesta situació intolerable.

La política queda reduïda á un llarg programa de viatges regis, de visites regias, que ha de tenir per coronament una boda regia.

Sols de això's preocupan els governants, collocats de cara á las fastuositats cortesanas y d'esquena á las miserias de la nació.

* *

Pero això no pot durar. Se fa de tot punt impossible que'ls fracassats del desastres, siguin els arbitres de la governació del país, pera precipitarlo un dia y un altre dia per la pendent ràpida y escaffiosa de un desastre permanent.

Les espantoses derrotas de Cuba y Filipinas continúan encare en la Península, menys sangrents en apariència, pero tan mortíferas y vergonyoses com aquellas. No s'enfonzan barcos, es cert; però s'enfonza la nació. No's rendeixen exèrcits, es veritat; però 'ls fills del treball víctimes de la fam van á poblar els cementiris. Rius d'energies humanes s'escapen de la península en corrents emigratoris. Tot se converteix en depauperació, extenuació y anèmia. La pobra Espanya s'está englutint.

Y com que'l remey no vé, ni pot venir de dalt, serà precis ferlo surgir de las capas populars... y prompte, molt prompte, puig d'altra manera no hi arribaré al temps.

* *

En aquest punt Catalunya's disposa á donar un eficàs exemple.

La solidaritat catalana, conjunció formidable de defensa contra las amenazas involucradas en la Lley de jurisdiccions, ha servit pera demostrar lo que val y lo que pot l'acció energica y resoluta de un poble viu y fort, que lluny de resignar-se á morir miserablement, se disposa á despertar las energies de tota la nació.

Prompte's realisarà un acte de capital trascendència, que ab el concurs de Catalunya entera, tindrà un ressò immens en tot Espanya.

La protesta contra la Lley de jurisdiccions equival á la condemnació terminant de una política de desastrosa y desatentada, que no té altre objecte que l'iniciativa del poble, ni produceix altres resultats que la seva ruïna.

L'homenatje tributat als representants de la nació que ab tante brillants, valentia y fortuna combaten en las Corts aquella llei sense precedents en cap poble civilisat, significa alguna cosa més que l'agraviment del poble: serà un reconfortant poderós pera no desmayin en la seva empresa, pera que acceptin el lloc de honor en successives campañas, enfotis ab el concurs entusiasta, incondicional de tot un poble.

No tenim al davant més que un sol enemic, ab el qual hem de acabar á tota costa, si es que no volémos qu'ell acabi ab nosaltres. Una conjunció de totas las oposicions arrastrarà al país enter á la batalla decisiva.

Y no cal pensar en el botí de la victoria, ja que no's tracta de substituir unes oligàrguies per unes altres oligàrguies, sino de deslliurar á Espanya, que aquest es y ha de ser l'interès suprem de la companyia. La nació després decidirà de la seva sort.

De moment, alegremnos tots de que sigui Catalunya la primera que ab veu enroquida per l'emoció y l'ira llansi al espay el crit de *Desperta ferro!*

P. K.

Las guerras durarán mentres els homes siguin prou nescis pera admirar y aplaudir als que's matan.—Barthelemy.

Una interview

En el que tingüe ab l' eminent periodista Azorin el señor Roca y Roca, y que ha vist la llum en A. B. C. de Madrid, nostre estimat company s' expressá així:

—El moviment de solidaritat catalana, conjunció d'elements heterogenis, el considero jo essencialment revolucionari, essent son objectiu immediat destruir un règim viciós y agotat. S' imposa la liquidació dels desastres que s'han anat demorant per haver caressat el poble de uns bona orientació. A França s' realisa l' miraclo immediatament després de Sedán. Els espanyols més pereosos en concebir o més perturbats per la mala política dels Gòbreds de la restauració, hauré necessitat alguns anys para trobar el camí. Pero en aquesta bona via 'ns han colcat per fi 'ls Gòbreds oligàrquics ab las seves impremeditadas y odiosas prevencions y amenassas. La Lley de Jurisdiccions ha unit a tots els catalans en un mateix sentiment que ab facilitat se transformarà en una idea concreta y práctica, y no ja de carácter particularista, sino eminentament espanyola: la idea de lluytar sens treva ni repos fins a fer la asfixia al règim y a sos servidors. Dongui això per realitat a Catalunya si persisteix la solidaritat catalana. Dels 44 diputats qu'eleixen la regió, no 'n treuré l' Gòbred ni mitja dotzena, per més que apreti las clavilles. Y això que aquí s'realisa 'no pot portar-se a terme en altres regions d'Espanya, més desgraciades encara que la mateixa Catalunya? Donchs això equival senzillament a una revolució entera y verdadera, contra la qual el maïser providencial ha de resultar impostent, si es que no's decideix a apoyarla...—

Interrogat sobre lo que opinava en quant al que devia fer el partit republicà en una tal situació, afegí l'senyor Roca y Roca:

—Gran empenyo ha de tenir el partit de Unió republicana no ja sols en secundar, sino en posar-se al davant de aqueix moviment de regeneració nacional iniciat a Catalunya. El particularisme catalanista ha començat a comprendre que deu renunciar a sos rancis y estérils exclusivisms, baix pena de anularse ó de fer eternament una tasca inútil. No podrà res si ans que tot y sense vacilar no contribueix a suprimir l' obstacle—el règim—ab el concurs y en bé de tota Espanya. Y l' partit republicà persistint en lo realistat tan brillantment en les Corts, donarà l'seu avall al esfors dels catalanistes, esborrant la nota desagradable de desafectos a Espanya, ab que avans se 'ls abrumava. Després de tot, el partit republicà, ab ramificacions en tota la nació, es el qui posseeix l' únic motiu en el qual se poden buidar aquí a Espanya las aspiracions autonomistas dels països.

Precisament la solució republicana, pera ser viable, requereix el concurs de totas las classes socials, essentli precisa una forta ponderació conservadora. El cordial afecte que per en Salmerón s' ha despertat en el camp regionalista català, shont els conservadors predominan, es ja la promesa de una positiva y profosa conquista d'elements útils a la causa republicana.

Y tinguem en compte qu'en Salmerón no ha tingut de abdicar de un sol dels seus ideals, haventne tingut prou ab constituirse en defensor y guia de aqueixa solidaritat catalana, qu'es avuy la passió de nosbre poble, plètrophic d'esperances optimistas, desde que, abandonant un aislament estèril y sospitos, ha posat els ulls, l'enteniment y l'cor en la Patria espanyola.

Tan sols presento vagament un perill, y aquest consisteix en que certs elements de la extrema dreta ó de la extrema esquerra, ab sos rebez y suspicacions, ó qui sab si també ab l'afany de aprofitarse de las circunstancies pera fins individuals ó de banderis tractin de bastardejar un moviment tan noble, frany y desinteressat. Pero crech també que aqueix mateix moviment essencialment popular será lo bastant fort per imposar-se y desbaratar tot intent de perturbació.

De totas maneras s'ha conseguit que las agrupacions catalanista y republicana que fins ara fa poch ab tanta sanya y encarnissament se combatien, se tractin avuy ab el major respecte. Ja l' enemic comú—el caciquisme y los oligàrquics—no tornarà mai més a aprofitarse de la ceguera ab que's destrossaven.

SOLIDARITAT CATALANA

Suscripció popular, oberta pera costear els gastos de la manifestació de protesta contra la Lley de Jurisdiccions, y de just homenatge als representants dels països qu'en el Parlament la combateren.

Suma anterior. . . Ptas. 518'95

Teixidó-electricista, (treballa cobrent), ptsas. 0'10.—P. Llavena E., 0'25.—Julio Aparici Fabrío, 0'75.—Recanitat en la suscripció oberta en la Secció Republicana de la «Casa del Pueblo» de Blanes, en la què prengueren part los seyors següents: Rafael Martí.—Lluís Busquets.—Joan Barrera.—Baldomero Carles.—Joan Lacumba.—Joseph Barreras.—Francisco Escarpenter.—Domingo Ruiz.—Joaquim Trias.—Joseph Valentí.—Maurici Maresma.—Joan Massó.—Joaquim Llinás.—Ezequiel González.—Pere Buixeda.—Jaume Ayats.—Anselm Roura.—Ramón Roura.—Joan Borrás.—Fernando Coll.—Pere Martí.—

Juan Camps.—Frederich Borrás.—Joseph Andreu.—Agustí Andreu.—Baldomero Coll.—Salvador Joseph.—Joaquim Camps.—Lluís Ribas.—Francisco Robert.—Joan Masnou.—Joseph Pellicer.—Joseph Borrás.—Eugenio Más.—Joseph Esqueles.—Joan Tocabens.—Francisco Horta.—Joseph Andreu Costas.—Francisco Brunet.—Narcís Gallart.—Antoni Pijoan.—Francisco Joseph.—Joaquim Vilanó.—Antoni Castañer.—Miquel Ferrer.—Antoni Bassa.—Manel Marés.—Francisco Borrás.—Salvador Carles.—Sebastià Garriga.—Francisco Soler.—Joan Marés.—Joseph Matas y Pons.—Francisco Busquets Ruiz.—J. B.—J. J.—Joan Crispí.—Joseph M. Torrent.—B. C.—Eduard Nonell.—Joseph Reinaldo.—Joan Ayats.—Esteve Ribas.—Un republicà.—Y un espanyol, 7.—G. R. G. 1.—Llista de suscripció oberta a Capellades: Centro de Unió Republicana, 2'50.—J. Costa Pomés, 1.—La nostra nena, 0'10.—Joseph Montal, 0'25.—Joseph Aloy, 0'30.—Manel Quintana, 0'25.—Joan Ferrer y Ferrer, 0'25.—Antón Sellars, 0'25.—Jaume Castells, 0'20.—Ramon Rovira, 0'25.—Francisco Alert, 0'25.—Joseph Rovira, 0'10.—Francisco Guarro, 0'15.—Emili Bou, 0'20.—Francisco Guarro Codorniu, 0'15.—Esteve Poch, 0'50.—Joan Parellada, 0'50.—Merce Massagüé, 0'05.—Alfonso Xaus, 0'05.—Joseph Xaus, 0'05.—Prudenci Tort, 0'15.—Joan Costa, 0'30.—Marcelino Sitjás, 0'50.—Antoni Alsina, 0'30.—Aleix Caballé, 1.—Joan Mora, 0'25.—Ramon Rius y Bou, 0'05.—Enviat de mes en la llista de suscripció de Capellades, 4'10.—Total penetas 542'05.

UNA CIRCULAR IMPORTANT

SOLIDARITAT CATALANA.—Comisió Organizadora.—Sant Pere mes Alt, 2, 1.º Barcelona.—Sr. President:

Per mes que no pot senyalarse encare l' dia y lloch en que se celebrarà l'anunciat Homenatge de Solidaritat Catalana, lloch y dia que depenen, entre altres circumstancies, de l'estat constitucional de Barcelona, convé anar preparant l' organiació de tan grandiosa acte, a qui efecte y atentent al plan que aquesta Comisió te pensat, vindrà.

Primer. Enviar l' adhesió al acte, per ofici.

Segon. Procurar-se, si no's té a punt, bandera, senyera ó penó per assistir al homenatge.

Tercer. Posar-se d' acord ab las entitats de tots els partits, societats econòmiques, de Foment ó qualsevol altre constituida en eixa localitat, particulars, etc., pera que entre totes nomenin un delegat que haurà de concórrer a la festa ab la representació que hi vingui, pera entendres ab ell directament aquesta comisió y comunicar-li instruccions precisas pera l' millor èxit del homenatge.

De vosté, agràbile y atents ss. ss. q. s. m. b.—Joseph Roca y Roca.—Francesch Cambó.—Miguel Junyent.

Supliquem als nostres lectors que divulguin la circular que precedeix, y procurin el seu cumpliment, a fi de que l' acte que 'n prepara conti ab la representació de Catalunya en massa.

LGÚ extranya que 's vaja ab tanta lenitut en la realisació del acte de protesta contra la Lley de jurisdiccions y de homenatje als representants del país qu'en les Corts la combatérem, projectat per la Comisió de Solidaritat catalana.

Ben enterats del assumptu, podém dir que l' aplassament fou motivat en un principi per la malaïtia del Sr. Salmerón, y que després s'ha anat prolongant, no sols per la convalecència del eminent repùblic, sino també per certas imposicions de las circunstancies anormals que 'l govern s' empênya en fer pesar sobre Barcelona y sa província.

Té fè la Comisió en que totas aqueixas dificultats podrán ser aplanadas. Y en últim extrem, si l' acte no 's pogués celebrar a Barcelona—que aquest es el desitj de tots—tindrà efecte en una ciutat de Catalunya, lliure de la suspensió de garantías, probablement Reus.

A fi de resoldre definitivament l' assumptu, uns delegats de la Comisió 's troben a Madrid, y a l' hora en que vegin la llum las presents ratlles, creyem que podrà senyalarse el dia y l' lloch ahont se celebrarà l' acte.

De totas maneras no s' ha perdut el temps, ja que 's han fet grans traballs, coronats fins ara per

l' èxit més cumpliert, al objecte de que la festa resulti imponentissima.

Per lo que toca al partit de Unió republicana, íntimament identificat ab aqueix moviment de solidaritat de Catalunya en sentit regenerador y espanyol, y no perdent de vista'l lloch culminant qu'en ell ha alcansat la gran figura de 'n Salmerón, tenim la plena seguretat que hi farà un brilliantissim paper.

La mort del general Blanco evoca l' recor de la insurrecció de Filipinas. Durant el seu mando va estallar la conjura del Katipunan: això es molt cert. Pero no ho es menys que 'l general Blanco va compondre desseguida el verdader caràcter de aquella insurrecció, que no anava contra Espanya, sino contra l' abominable règim teocràtic entronitzat en aquelles illes. Y en aquesta convicció s' disposava a pendre midas de reparadora justicia que haurien desarmat als insurrectes.

Pero 'ls frares no ho van volgues, y 'ls frares eran omnipotents.

El general Blanco sigue sacrificat a la frarada.

Tenian aquells sants varons un odi africà contra 'l Doctor Rizal. El general Blanco l' arrancà de las seves urpias, fentlo traslladar a la Península.

Pero 'l seu successor, el general Polavieja, l' reclamà, y transportat de nou a Manila, sigué sotmès a un judici summarissim y executat sense misericòrdia. Un gran número d' encogullats anaren a presenciar la inmolació, saludant ab un aplauso la mort del màrtir filipí.

Aquell dia fou fusellada la soberania d'Espanya en aquelles illes.

Ara no falta més que una cosa.

Que 'l tercer entorxat que lluhia en las mánegas del general Blanco, passi a adornar las mánegas del general Polavieja.

Un recor històrich.

La revolució de Setembre de 1868, no sigué possible, fins que 'n Serrano y demés generals de la Unió liberal uniren el seu esfors al dels progressistes y demòcrates, que feya alguns anys conspiraven activament, y veyan frustrats sos successius moviments insurreccional.

El general Prim, ab tot el seu prestigi y la seva energia, difícilment hauria pogut arrancar el carro de la Revolució de la fanguera ahont se trobava atascat.

Bastà la conjunció ab els elements de la Unió liberal, pera que la Revolució se convertís en una victoria realista.

Y entre 'ls progressistes y demòcrates y 'ls elements de la Unió liberal hi mediava, més que un abisme d' incompatibilitats políticas; hi mediava un riu de sanch.

Els generals de la Unió liberal, al servei de la monarquia borbònica, dos anys avants de la seva aliança ab els revolucionaris havien fusellat als infellos sargentos del quartel de Sant Gil.

Y a pesar de tot la conjunció s' efectuà, per ésser una necessitat de la patria.

Cal que 's fixin en aquest fet històrich els que avuy remuguen encare l' recor de certas campañas difamatorias que deshonravan a Barcelona, quan l' opinió pública no havia imposat encare 'l gran moviment de solidaritat catalana.

No hi ha qu' esperar per ara modificacions ministerials, ni molt menos crisis total. En Moret y 'ls seus companys tenen seguir el puesto que ocupan... que vé a ser com una delanteria de palco, pera presenciar cómodament las grans festes que 's preparan.

Las seyoras dels ministres de la corona hi estan empenyades, y en aquestes coses com en moltes altres ja es sabut que las seyoras portan las calzas.

Per lo tant ja ho saben els ministres: a divertirse tocan.

Per més qu' en tot això la pobra Espanya es la qu' està realment divertida.

De tota la fornada de policies que han nombrat últimament, y que tant donan que parlar, no 'n coñeix personalment més que un.

S' anomena Camino; era jefe d' ordre públic a Tarrassa, y l' dia 10 de maig de 1903 fou el matador del bon republicà Lluís Molins.

Fins aquí havia viscut á la sombra, y ara 'l govern el torna á posar en joch, perque 'ls grans mèrits tant ó d' hora han de obtenir la deguda recompensa.

No duptom, que per alcansar el càrrec haurà tingut el patrocini de D. Alfonso Sala, y no seria extrany que pera que pugui desempenyarlo ab brillo, l' obsequihi ab un revòlver nou de trinca.

El famós arcalde de Olesa de Montserrat va presentar la dimissió del seu càrrec, pero 'l gobernador de la província no li va admetre.

Realment, no es la dimissió del càrrec lo que ha de presentar el Sr. Baldiri; lo que ha de presentar ab preferència son els comptes de la seva llarguíssima administració, que constitueixen avuy la preocupació dels bons olesans.

Y com això no ho fa per més que li reclamin, no estarà mal que 'l Duch de Bivona enviés allí un delegat a examinarlos. Ja sabem que això no s' estila quan se tracta de arcaldes caciquistes; pero per la desventurada y arruinada vila de Olesa de Montserrat, bé valdrà la pena de fer una saludable distinció.

La lluuya per l' entorxat.

Son distints els tintens generals que sollicitan cuixir a las mánegas el que ha quedat vacant per defunció del general Blanco.

En Weyler... en Polavieja... en Primo de Rivera. Els que més van distinguir en las campanyas de Cuba y Filipinas. Eys: á lo menos bé ho diulen ells mateixos que varen distinguir molt.

Pero si anessim a examinar bé la cosa, trobaríam que ningú va distinguir tant en aquelles campañas com el poble, que donà més de doscents mil fills sense queixar-se, molts dels quals sucumbiren, tornant el resto rosegats per la tisis y l' anèmia.

El poble, donchs, es qui s' ha guanyat aquest y tots els altres entorxats.

Que 's hi dongui. Y l' única manera de que pugui disfrutarlos seria amortisantlos. A lo menos que no 's tingui de pagar.

Sis dels presos de Calella, á conseqüència de la tremenda conspiració carlista, han sigut posats en libertat.

No diríen lo que me'n alegro. Sobre tot si son carlins castissos.

Perque no hi ha res més bonich que fins els carlins, en certas ocasions, hajen de cridar: —Visca la Llibertat!

Y may s'estima tant la llibertat que quan s'ha perdut y's recobra.

ARTÉS. 9 d'abril

A causa de no poder pagar l' impost de consums y un repartit adicional de arbitris extraordinaris, el divendres passat reberem las carícies del agent executiu, qui autorisat per 'l arcalde y acompañant del agutzi y de dos tipus mes comefan tota classe d' afropells ab els pobres que 's trobaven en descubiert.

Seria molt humanitari que 'l Senyor Gobernador civil de la província fes comprender á n' aquests seyors que 's principis de febrer del corrent any, las Corts aprobaron un projecte de llei pel qual no poden ser embargats els jornals dels treballadors que 's necessitan pera cubrir las més perentorias necessitats.

ARENYS DE MAR, 25 de març

Un escarabat de cellet negre, més pestilent que cap cloaca, s' enfilà dintre del morter de fer l' all-yoli y entre moltes altres escarabatades, va dir, que 'l que lleix La CAMPANA y La Esguella y tots els demés periódics y novelas de ideas adelantadas, serà condampnat ab el foix abrusador del infern, y 'ls que no anaven á missa, feyan més pecat que aquells richs qu' explotan las suades dels pobres.

Jo, desd' ara, dech haverli de dir que desde que surten aquests periódics y novelas, ens hem anat trayent la llana evitant que ells ens explotin el cervell com fins

LA CARICATURA AL EXTRANGER

El millor recurs

Tú, al teu marit, gírateli sempre d' esquena. Veurás com dintre de pochs días tornarà á venir á besar l'estola.

(De L'Assiette au beurre.)

ara havíen fet, y que com més botzinharán mes puntadas de peu anirán rebent de les persones amants del Progrés y de la Llibertat.

SURIA, 3 de abril

El diumenge, dia 25 de mars, l'Ajuntament crida a una reunió que tingué lloc en la mateixa Casa Consistorial, als presidents de totes les societats i agrupacions y també als mestres d'escola públics y particulars; dechfer constar que les escoles particulars son dirigides per carboners masclles y femelles; en aquesta reunió hi comparegueren tots menos els susdits carboners, que s'representà el mateix Sr. Arcalde; tothom menos una agrupació, que ja explicà els motius, s'adheriren á la festa, fins el mateix Sr. Arcalde en nom dels carboners manifestà que s'mossens hi pendrien part en tot y per tot.

Donchs, bé! l'Ajuntament nombrà una comissió para portar la festa á son terme, que s'celebrá l diumenge prop-passat; se fu un recuento de tots els noys y noyes de totes les escoles, y quan ja hi havia compromís contret ab els establiments pels breus, llavoras surten els mossens que no volen concorrer á la festa. Bonica planxa, Sr. Arcalde! Vosté qu'és dels de la mena dels ensotanats, ja serà hora de que començés de veure que qui ab carboners s'embolica, emmascarat no surt!

FEBRÓ, 4 de abril

El peató de correus Joan Camafont, que repartieix la correspondència que s'dirigeix á Aleixé, Vilaplana, Mussarra y Febró, protesta de una carta en la que des de l'segon d'aquests pobles se'n manifestaven deficiències en el servei. Dit senyor se treu las moscas de sobre assegurant que ell no té art ni part en el retràs dels envíos de periódichs.

Fem constar la seva protesta y 'ns alegrém de que la culpa no sigui d'ell, per més que preferiríam que no fos de ningú, donchs aixís ningú pagaria la pena.

L'ASSIETTE AU BEURRE, 8 de abril

Dissapte de la senmana passada, les fantasmagòriques del catau del carrer de Pí y Margall van sortir fets unas furias insultant de la manera mes brusca y descarada al qui escriu las cartas á LA CAMPANA.

S'han creut al vegada les beyatas de la casa Pérez, que ab sas bruscas paraulas espantarán á algú...

Desenganyinse les asquerosas beyatas del pudríguer catau. Fa temps qu'estén curats de sustos.

Seguirént trayent els drapets d'aquesta gent al sol. Hi ha certas coses... que per la gràcia y la importància que tenen han de causar molta sorpresa als lectors de LA CAMPANA. Quedan avisades les beyatas xafarderes del malehit catau del carrer de Pí y Margall.

Doneume avuy un tirá, y m' empenyo á presentarvos demà: advocats que justifícarán els seus actes, butxins que executarán les seves ordres y aduladors que celebrarán les seves virtuts.—J. B. Say.

Filipinasació d'Espanya

FESTA pròxima la fetxa en que l'govern dels Estats Units farà entregat al Vaticà de la suma de 35 milions en que sigueu estipulada la indemnisió á las ordes religioses de Filipinas, quan las islas passaren á ser colònia de aquella República.

Aquesta suma serà dividida en dues parts iguals: disset milions y mitj pel Papa, y altres tants pels frares repatriats desde aquelles islas á Espanya.

Ab la deria de sostener á tota costa la influència monacal á Filipinas, Espanya sacrificà caudals immensos y un sens fi de vidas, y al últim va perdre aquell ric imperi. Y ara per tot consol li ofereixen l'spectacle del repartiment de 35 milions, entre l'Vaticà que res va fer sinó consentir aquella dominació teocràtica, y las ordes monàstiques tan tossudas en abdicar una sola de las seves prerrogatives mentres Espanya fou mestressa de las islas, com díctiles y acomodacions per entendres ab els yankees un cop perdudes. A la nació espanyola en el repartiment de la suma no li toca directament un céntim.

Pero indirectament... Ara van á veure lo que li tocará. Té la paraula el periòdic d'en Romanones, *El Diario Universal*:

«Hace algún tiempo tuvimos noticias de que iba á efectuarse el pago, y con ellas otra que enaltece mucho á los recipientarios, —agustinos, franciscanos, dominicos—; se asegura que estos no atesoraran avaramente los diez y siete millones y pico que les corresponden empleándolos en papel del Estado, ó depositándolos en Bancos, sino que emprenderán una obra altamente beneficiosa para Espanya yendo á colonizar y cultivar parte del mucho terreno abandonado que hay en la Península; á fomentar la agricultura en regions pobres y atrasadas; á crear granjas y colonias agrícolas llevando con la difusión

de la doctrina de Cristo socorro á las duras necesidades del vivir de les classes treballadoras tan castigadas en Espanya per mil diferents males: la pobreza, la ignorància, la desidia general y la general indiferència.

»No han de regatear elogios á obra tan meritòria; antes al contrari, se aplaudirà fervorosamente con rara unanimidad, pues esos 18 milions van á enjugar muchas lágrimas y á consolar muchas tristezas, no donados en limosnas, sino contribuyendo á fomentar la riqueza, y por tanto, el bienestar general.»

¿Qué tal? ¿Qué me'n diuen de aquest plan dels pobrets frares?

Ja haurán observat qu'és un periòdic liberal el que s'hi entusiasma, com si's tractés de la salvació d'Espanya, y no hi hagués ningú sino 'ls frares, capaçs de realisarla.

Donchs á mi'm sembla, parlant en plata, que s'tracta aquí senzillament d'explotar la pobreza y la ignorància de algunas comarcas desventuradas.

Els frares agustins, franciscans y dominics que portan la empeta de Filipinas, que allí van apendre á dominar y á enriquirse á costa dels pobres indios, faràn aquí á Espanya un ensaig de colonizació en profit propi, pels mateixos procediments allí empleats. Els treballadors al seu servei serán tractats com á tògals. Per aquests treballadors tots les fatigas y pels frares tots els regals. Els treballadors regaràn la terra ab la suor del seu front y 'ls frares agabellaràn els fructs, y per tota recompensa 'ls prometerán la glòria eterna, sempre que siguin ben sumisos y 's presten á cumplir dòcilment els preceptes religiosos.

Y ja veurán com els milions que van á dedicar á l'empresa colonizadora anirán creixent y multiplicantse á ulls vistos tal com creixen y s'multiplicaven en aquelles illes. Y ja veurán com una part d'Espanya, baix l'influència francesa s'anirà transformant en una nova edició de les illes Filipinas.

De moment ja contan ab l'admiració y 'ls encòmis de un periòdic liberal, que reb directament les inspiracions de un dels ministres de la corona més influents y arruixats. ¿Qué més necessitan per llansarse denodadament á la Filipinasació d'Espanya?

P. DEL O.

RESURRECCIÓ?

Aquí passa alguna cosa que no sembla natural. Serà que realment la Pasqua està ja punt d'arribar?

Aquest moviment dels pobles, aquest formigueig extrany que agita totes les classes y tots els ordres socials; aquesta inquietud callada, qual origen no se sab, mes de la qual ningú'n dubta, 'voldrà tot això indicar que l' hora tant cop promesa està ja si cau no can?

«Voldrà dir que l' nostre geni, per tothom mort y enterrat, va per fi deixar la tomba, venintse així á realisar la célebre profecia que afirma que tart ó aviat, si 'l coll sabent tots posarà, lograré sortir del fang?

Cert es que l'esperit públich jau desde ja fa molts anys en la freda sepultura que propis y agens pecats insensiblement li obriren; pero, lo que xichs y grans ab rahó sobrada diuen: Fóra aquest el primer cas en que un mort surt de la tomba y torna alegre y trepat á desempenyá 'l seu càrrec ab aplauso general?

El fet no's veu cada dia: mes, si algun cop ha passat, per què no pot repetir-se en aquest mateix instant, en que tot sembla juntarse per deixá expedit el pas al pobre mort que desitja la tomba desocupar?

Com més coses un observa, més l'idea's va afirmant de que aquí se'n forja alguna de sabor trascendent.

Tothom crida, tothom tracta de fé arribar allí hont ell sa els agravis y las queixas que temps h'á vè acumulant.

Galicia envia una carga de protestas, de les quals n'hi ha molts que les formula desde l'any cincuenta y tants.

Andalusia reclama, fent constar que sense pà no hi ha llibertat, ni ordre, ni progrés, ni ciutadans.

L'Aragó, per no ser menos, hi diu també lo que sab, juntant un cabàs de queixas á las dels seus bons companys.

Las Províncies Vascongades, pràcticas ja en protestar, se confonen ab el coro, reforçantlo ab els sens eys.

Reclaman Murcia y Valencia, reclamen pobles y vilas, reclamen llochs y ciutats.

Aquí 'ls gremis se conjuran, allà 's concertan les arts, al Sur s'organisan lligas, al Nort ja'n tenen temps h...

Tota aquesta efervescència, tota aquesta activitat, tot aquest esclet de febre més ó menys regional,

'serán senyals tal vegada de que vs'á resucitar el difunt esperit públich, la energia nacional?

Per això, no més hi ha un síntoma: la llosa s'ha bellugat.

C. GUMA

Després de la Conferència

om á Marrakest, al palau del Sultán.

Terminada la broma d'Algeciras, el delegat de Abd-el-Aziz se presentan al seu Emperador.

—Senyor, ja som aquí—diu Mohamed Torres, després d'haver fet les tres reverencies

reglamentaries.

—Cóm ha anat allò?

—Molt malament. Els representants de les potencias han acordat tot lo que 'ls ha passat pel cap.

—Per què no protestau?

—Ja hem protestat.

—Y ells, llavors, qué?

—Seguian endavant frescos com si tal cosa.

—En resum, ¿quines resolucions han pres aquests bútixars?

—Senyor, si haig de dir-vos la veritat n'han preses moltes: cent, doscentas... no ho sabérm del cert, perque, com que ab prou feynas els enteniam... Lo únic que hem pogut comprendre es que les contribucions del Marroc s'han d'aumentar.

—Ah! No es mala idea. Es lo mateix que á mi se m'haix occurregut temps h'á, pero no gosava, per por de que les maleïdas potències reclamessin.

—Donchs ja podem estar tranquil: no reclamarán res. Ellas son les que us autorisan per fer-ho.

—Y de les demés cent ó doscentas resolucions preses a Algeciras, yo n'recordeu alguna cosa?

—Absolutament res, senyor.

—Me'n alegra.

En aquest moment entra un correu d'Espanya que, sense alsar els ulls de la alfombra, entrega un voluminos plech de papers á Abd-el-Aziz.

—¿Qué deu ser això, Mohamed?

—Ja ho sé—diu el ministre, pegant llambregada al paper.—Es l'acta de la Conferència d'Algeciras. ¿Voleu que us la llegeixi?

—No! Alàh 'm lluri d' escoltar la lectura de cent ó doscentes acorts, que al cap y al fi m' importan un pito. Té, guarda'l aquest protocol.

—¿Qué'n faré? Papers inútils...

—Inútils... Ben bé que servirán per embolicar els diners de les noves contribucions que 'ns autorisan per establir.

—Això es lo únic que quedará de la famosa Conferència.

FANTÀSTICH

o no sé alguns conservadors per que tenen d'enfadarse, al veure qu'el Sr. Benet y Colom ha sigut nomenat president del nou Circul monàrquic conservador de la província.

Al cap-de-vall, ¿que'n treuria de serho? ¿Y qu'én treuria qualsevol altre que'n sigüés? Morirse de fastic.

Els partidaris de D. Alejandro María Pons diuen que l'Sr. Benet y Colom es massa vell. Pero això no obsta; al contrari, la presidència de un Circul conservador li escua molt bé; perquè l'Sr. Benet y Colom es un vell ben conservat.

L'obrer John Burns, ministre del rey d'Inglaterra, al últim s'ha fet fer l'uniforme oficial.

Exigencies de l'etiqueta cortesana. Molt li han criticat aquest canvi de indumentaria, que al cap-de-vall no té una gran significació, mentres ab l'uniforme no's cambien les idees.

A un seu corregidor que li critica, en John Burns li va respondre:

—Company: no es pas aquest el primer uniforme que vesteixo... Avants que 'l de ministre vaig usar el de pres en la penitència de Pentonville.

L'escena á Servia.

El coronel Milochévich, ajudant del rey, té una dona molt caya, y algunas nits enrera la va sorprendre en intim coloqui ab un oficial, que resultà ser el príncep hereu de la corona.

Vels'hi aquí un assumpte teatral, que segons com se tracti admets tots els gèneros. Se'n pot fer una tragedia, un drama, un melodrama, una comèdia, y fins una opereta bufa.

Arriba en Romanones á Madrid, y lo primer que diu es que mai el govern havia gosat la confiança que l'actual.

—El govern afirma—farà lo que més li convingui: disoldrà les Corts, les reunirà ó les tindrà suspeses.

Be's coneix, á jutjar per aquest llenguatge, qu'en Romanones al desembarcar en la illa de Hierro va mullar-se com un peix.

Era fresch de temperament; però ara ab la mullera ho es el doble.

Asseguran que l'Duch de Bivona, mortificat y ofès perquè en el nombrament de la policia nova, no s'han tingut en compte les seves indicacions, està resolt a presentar la dimissió del càrrec.

Pobre Duch, tan jove y tancremat! Pero jo ja ho veig: ell pot dir que se li ha post el Tresols al mitj del dia.

S'extraña l'Sr. Sánchez Pastor, articulista de *La Vanguardia*, de que «los liberales sean precisamente los que tengan más tiempo cerrado el Parlamento, cuando los gobiernos de esta índole no tienen otra atmósfera en que respirar, ni otro ambiente en que vivir.»

—Y bé, això no vol dir res;—contestarà en Moret si se'n entera.—Precisament la millor prova de que estimen el Parlament està en tenirlo casi sempre tanca. Així no's pelan els cuixins dels bancs, ni s'esprenysen les alfombras.

Llegeixo:

«Alguns viatgers del *Alfonso XII* llegados á Madrid dicen que dicho trasatlàntico vino de Canàries á Cádiz ballando.»

Vels'hi aquí un terme ben gràfic qu'explica lo succeixit... Ha de ser molt divertit un viatge

En lloch d' enviar á Algeciras al Duch de Almodóvar y altres funcionaris, hi podíam haver enviat un floret de sevillanas escullidas, y tinguin'ho per segur: el Mokri firma'l protocolo.

Diuhen que si vé'l rey á Catalunya, 'ls somatents l' escoltarán, mentres se trobi en terra catalana.

A un individuo del cos vaig preguntarli:

—¿De debó l' escoltaréu, si vé'l rey á Catalunya?

—Clar que sí,—me va respondre,—l' escoltaréu si parla.

El pare Martin, general dels Jesuitas, ab residència á Roma, està gravement malalt, víctima de un cancer.

[Es á fé ben curiós!

Solen dir que llops ab llops no's mossegan... Pero respecte als càncers, està ben vist que no pot afirmarse lo mateix.

Ja'm figuro, sense veure'l, la cara que posaríá'l colomista del carrer de Moncada, que va disparar un cohet contra l' esparver, quan rebé la notícia de que l' governador de la província li havia imposat una multa de 500 pessetes.

Pobre homel Veritat es que ab aquell cohet va produir una gran alarma. [Oh y' l misteri d' aquell estrépit formidable que no deixá rastrel.. Pero no va ferho ab cap mala intenció, sino per allunyar al esparver, per escartarlo...

Per aixó es trist que volguent evitar una falconada d' esparver s' haja trobat ab una falconada de Duch, que li costa un centenar de duros.

* *

Vaja que si l' de Bivona coneguéu una mica'l cor humà, y sobre tot el cor humà dels colomistes, que, regularment tots son gent de bé y molt campetxana, li alsaria la multa sense pensars'hi més.

Ab el susto n' hi ha prou, pera curar-lo de la idea irreflexiva de tornar á disparar un sol cohet en tots els dies de la seva vida.

[Cinchcentas pessetas de multa!. Aixó no es un cohet: es una bomba!]

Ultim episodi de la excursió aèrea del Sr. Fernández Duro.

Cayut el globo á Fransa, com ja saben els nostres lectors, el valent aeronauta va plegarlo y ab la major bona fe del món va transportarlo á la més proxima estació del ferrocarril y l' enviá á Barcelona.

Y ara, ¿saben qué succeeheix?

Que l' Aduana, elegant que l' globo ha sigut introduit á Espanya sense l' corresponent pago de drets, reté l' Huracán en poder seu, á fi d' obligar al aeronauta á satisfier á l' Hisenda lo que, segons ella, li està debent.

La ocurrencia es prodigiosament deliciosa, ¿veritat?

Ja'm sembla que sento al Sr. Fernández Duro.

En aquest país—deu dir—
no' pot ser trabajador:
si feu algo en terra, mal;
si ho feu en l' ayre, pitjor.

SOLUCIONS

A LO INSERTAT EN LO ÚLTIM NÚMERO

- 1.ª XARADA.—Re-cla-mació.
- 2.ª ANAGRAMA.—Massa—Messa—Missa—Mossa—Mussa.
- 3.ª TARJETA.—Las esposallas de la morta.
- 4.ª LOGOGRIFO NUMÉRICH.—Miravet.

5.ª CONVERSA.—Capellades.

6.ª GEOGLÍFIC.—Qui no nua pert un punt.

Han endevinat totes ó part de les solucions corresponents al número anterior, els caballers: Paquito T., Juan Pujular, Un suis de Cassá, J. A. (Fabril), Vicenç Bonrós y Baiges, José Casas Minguell (a) Talladó de Camisas, Els Pabordres de la Partament, Pepet Bó, Ramón Forés, Pau de las Calsas Curtas y Un Carradó de Hostalrich.

ENDEVINALLES

XARADA

Al eminentissim y sapientissim (però opidissim) xara-distissim, mon estimadissim amic, J. STARAMSA.

[Desperta... Fierol]

Segons m' ha dit D. Eduard s' ha estrenat en cert teatre un' obra que ni es tres-quatre ni primer-segon-tres-quart.

Porta per títul: *LA REYNA DUGAS-SIS DEL MANTELL BLAU O LO SERVEY DEL PALAU QUE FUIG DE FAM Y DE FEYNA.*

L' obra qu' es d' autor molt jove y té poch tres-cinch-girats es un feix de disbarats... ó la lluna dintre un cove.

Tan sols hi ha una part de versos quatre-sis hont fel s' hi vessa; pro 'ls démés son dos-hu (ab s) hu dos que hi vist... són perversos!

Els personatges son una sis-quart-quart puig cap se presta a parlar en sis-dugas... sextal... (especialment en Rocabruna).

La qualitat de la obra tendeix á ser un xich total... Efectes, cap de real; defectes... men que cap pobre. (1)

Els amors de la duquessa Hu-al revés-quarta Tres-sis, ab el seu cristià Narcís, resultau una raresa.

Puig no s' comprén que un esclau que s' entén ab la senyora, porti al quart-cinch y á tot hora els grillets ab pany y clau.

La quarta-doble de un patje, qu' es hu-quarta y tot ho estripa, al seu fill de cops l' atipa tractantlo com un salvatge.

En qual moment un sis crida y s' alarma l' auditori; pero cessa l' rebombori el apareixe una ex-dida de la comarca d' Olot qui, segons per allá s' corre, no vol més tracte ab la gorra moradence del didot.

Li fa sabé en una carta que si á la vila no hi puja es perque tem que la pluja li fassi mal á una quarta y á una sis-quarta que hi té un reumatisme molt viu y tant l' hivern com l' istiu diu que aquí l' es passa molt bé.

Per xó ell, desesperat, baixa cap á Barcelona á buscá á la seva dona y, ademés... tres peus al gat.

Per fi's troban y eixa escena es la més interessant per lo típica, vibrant

(1) D' enteniment.

y tres-quarta-cinch-sisena.

L' obra es tan desguitarrada qu' es, segons en Revoltós, un bunyol com un hu-dos, (igual que aquesta xarada).

AGUILETA

CORRESPONDÈNCIA

Caballers: Juan Pujular, Juan Turró, Miquel Roca (a) Calet, Panallons, Juan Heras, J. A., Fabril, Joseph Folch y Ferraté, Pepet Bó, Pau de las Calsas Curtas y J. Neuila: No pot anar.

Caballers: Enric Bofill, A. Cararach y Jaume Estela: Anirà, si no tot, part.

Caballer: Pau de las Calsas Curtas: ¿Es dir que la tarjeta que anava firmada per N. era original de vosté? Ho sentim y... vaja, que consti.—Enriqueta R. y Güell: Beso 'ls seus adorables peus pero no li publico 'ls versos per considerarlos dolents.—À. Segura: No aprofita.—Un lacayo retirat: *Retirate Pepito...*—Antón del Cárme: Ens falta espay y humor pera publicar tanta pross... Pío Corominas: Tiene Vd. razón: su trabajo es humilde... pero frívolo.—Eduard Sala: Els epigrams son si fa ó no fa de la mateixa familia que 'ls anteriors.—Emilio Ronsep, Francisco Esteve y Francisco Galobardes: Agrahim la felicitació, y avant sempre!—Eduard Baqué: Comensa bé, pero acaba malament.—Rafael Ursay Melendo: No nos conviene, camari!—Jaume Casas: El sonet resulta de mastegat.—Joseph Gili: No hi ha per hont agafarlo.—Pep del Pi: Potser sí.—M. M., y A. C.: No podem insertar les cartas que 'ns remeten, per diferentas raons.

Imprempta LA CAMPANA Y LA ESQUELLA, carrer del Olm, número 8

Tinta Ch' Lorilleux y C^a

Las caramellas d' enguany

Surt, hermosa, á la finestra,
surt, y sentirás el cant

ab que avuy vé á festejarte
tot el poble catalá.